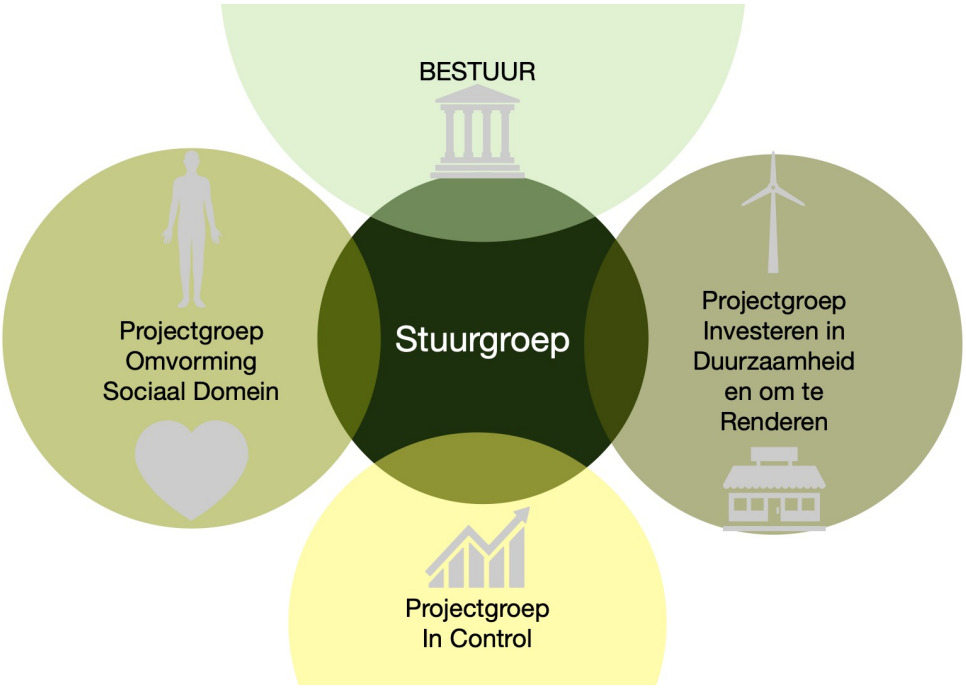
VOORTGANGSRAPPORTAGE
ROERDALEN IN BALANS

tot en met december 2021

Omvorming Sociaal Domein
Investeren in Duurzaamheid en om te Renderen
In Control

Stuurgroep gemeente Roerdalen
2 februari 2022

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	**3**
Omvorming sociaal domein	**6**
Investeren in Duurzaamheid en om te Renderen	**9**
In control	**15**
Financieel overzicht	**22**

Inleiding

Hierbij ontvangt u de derde voortgangsrapportage van het project “Roerdalen in Balans”. Deze rapportage loopt vooruit op de jaarrekening 2021. We sluiten hiermee het eerste jaar van het project af. Daarnaast is het de laatste rapportage van deze gemeenteraadsperiode. De rapportage dient dan ook als informatie voor de nieuwe regeringsperiode.

Historie in het kort

Bij de voorbereiding van de begroting 2021-2024 bleek een groot meerjarig **oplopend tekort in de structurele inkomsten** van bijna € 3,5 miljoen. De traditionele manier van het oplossen van een dergelijk probleem is snijden in de uitgaven en verhogen van de belastingen zodat de balans tussen de uitgaven en de structurele inkomsten hersteld wordt. Gezien de omvang van het tekort zou dat betekenen dat veel kwaliteit die de afgelopen jaren is opgebouwd voor de gemeenschap afgebroken zou worden en dat tegelijk de lasten voor inwoners extreem verhoogd zouden worden.

We hebben onszelf toen de vraag gesteld of het ook anders kan. De organisatie is de laatste jaren professioneler geworden en beter in staat om op onze schaal verantwoordelijkheden te dragen. Daarmee hebben we de mogelijkheid om een eigen koers in te slaan. Ook de provincie heeft deze werkwijze onderschreven zowel in hun brief over de toezichtvorm voor de begroting 2021 als in het daarop volgende verdiepingsonderzoek.

Afgelopen jaar zijn er verschillende ontwikkelingen geweest die zowel een positief als een negatief effect hadden op de financiële positie van onze gemeente. Het totale effect van deze ontwikkelingen is positief, waardoor we vanaf de begroting 2022 geen beroep meer hoeven te doen op de reserve “Afdekken tekorten”. Hiervoor is het wel van belang dat de effecten die op basis van Roerdalen in balans worden verwacht ook daadwerkelijk worden gerealiseerd.

(bedragen * €1.000)

	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Verwacht rekeningsaldo zonder onttrekking reserve "Afdekking tekorten"	185	261	1.565	1.461
Nog te realiseren bezuinigingen Project "Roerdalen in Balans"				
omvorming sociaal domein	192	588	1.459	1.459
investeren in duurzaamheid en om te renderen	20	133	270	270
in control	245	696	1.136	1.136
Nog te realiseren bezuinigingen Project "Roerdalen in Balans"	457	1.417	2.865	2.865
Begrotingstekort zonder verdere uitvoering Project "Roerdalen in Balans"	**-272**	**-1.156**	**-1.300**	**-1.404**

In het verwachte rekeningsaldo zijn de mogelijke effecten vanuit het landelijk regeerakkoord nog niet verwerkt.

Financiën in hoofdlijnen

Prognose Jaarrekening resultaat 2021

Onderstaand overzicht is een samenvatting van de financiële staatjes, die bij de deelprojecten worden toegelicht. Het gaat om de prognose voor de jaarrekening 2021 van deze onderdelen.

In de loop van 2021 is de oorspronkelijke opgave van € 847.000 naar beneden bijgesteld met € 381.000. Doordat we op een aantal onderdelen meer hebben gerealiseerd dan verwacht hebben we volgens de voorlopige prognose zelfs een hoger bedrag gerealiseerd dan oorspronkelijk begroot. In de jaarrekening 2021 kunnen er nog afwijken plaats vinden op deze prognose, die dan vooral betrekking hebben op de omvorming sociaal domein. De facturen van de zorgverleners kunnen nog tot eind februari 2022 worden ingediend.

bedragen x € 1.000

Project Roerdalen in Balans	2021				
	Oorspronkelijk	Bijstellingen	Begroting	Prognose	Verschil
Te realiseren volgens programmabegroting 2021					
Omvorming sociaal domein	530	- 350	180	283	103 V
Investeren in duurzaamheid en om te renderen	40	- 13	27	27	-
In control	277	- 18	259	174	- 85 N
Overige realisatie binnen het project					
Omvorming sociaal domein	-		-	375	375 V
In control	-		-	33	33 V
	847	**- 381**	**466**	**892**	**426 V**

Bij de verschillende deelprojecten zijn de bijstellingen en het verschil gespecifieerd en toegelicht.

Meerjarige begroting

De oorspronkelijke projectopgave was om in 2024 een positief effect te realiseren op het begrotingssaldo van ruim € 3,6 mln. Door besluitvorming in de raad is dit bedrag met € 121.000 naar beneden bijgesteld. De nieuwe projectopgave is daarmee € 3,5 miljoen geworden. Daarnaast hebben we geconstateerd dat we bij sommige bezuinigingen of hogere inkomsten te optimistisch zijn geweest in de tijd. Dit hebben we bijgesteld in de komende jaren.

Op een aantal onderdelen zijn er meerjarig ook daadwerkelijk bedragen gerealiseerd.

Bij de verschillende projecten zijn de bijstellingen en de gerealiseerde bedragen gespecificeerd en toegelicht.

bedragen x € 1.000

	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024
Oorspronkelijke projectopdracht programmabegroting 2021-2024			
Omvorming sociaal domein	764	1.064	1.764
Investeren in duurzaamheid en om te renderen	123	225	325
In control	598	1.101	1.541
Te realiseren volgens programmabegroting 2021-2024	**1.485**	**2.390**	**3.630**
Bijstellingen			
Omvorming sociaal domein	- 321	- 221	- 21
Investeren in duurzaamheid en om te renderen	- 61	- 50	- 13
In control	- 35	- 87	- 87
Totaal bijstellingen	**- 417**	**- 358**	**- 121**
Bij gesteld te realiseren	**1.068**	**2.032**	**3.509**
Gerealiseerd			
Omvorming sociaal domein	251	255	284
Investeren in duurzaamheid en om te renderen	42	42	42
In control	318	318	318
Totaal gerealiseerd	**611**	**615**	**644**
Nog te realsieren	**457**	**1.417**	**2.865**

Opbouw en samenhang

Het project “Roerdalen in Balans” bestaat uit drie deelprojecten:

- Omvorming sociaal domein.
- Investeren in duurzaamheid en om te renderen.
- In control.

Daarnaast is de stuurgroep gezamenlijk verantwoordelijk voor de organisatieontwikkeling van de eigen gemeente. In de rapportage maakt dit onderdeel uit van het deelproject “In control”

Met de Voortgangsrapportage willen we: rapporteren, informeren en verantwoording afleggen, sturen, bijsturen en anticiperen. De voortgangsrapportage heeft betrekking op het project, maar er is een belangrijk verband met de totale planning en control-cyclus. In de planning en control-cyclus monitoren we het totale verloop van onze financiële positie en gaan we ook in op de andere beleidsterreinen.

Een belangrijk onderdeel van het project “In control” is het verbeteren van de kwaliteit van de rapportages. Deze rapportage is dan ook weer een verdere ontwikkeling ten opzichte van vorige keer.
De nadruk ligt in deze rapportage op de realisatie in 2021 en de bijstellingen die in de verschillende projecten zijn gedaan. Het is wel zo dat de jaarstukken op dit moment nog worden opgesteld en nog niet alle financiële effecten bekend zijn. De gehanteerd bedragen blijven daarom voorlopig nog prognoses.

In de begroting hebben we bij alle projecten in stap 2 aangeven wat de eerste inzichten waren die we willen bereiken met de verschillende projecten. We geven nu aan hoe de stand van zaken hiervan is.

Bij het onderdeel mijlpalen wordt met kleur aangegeven of een mijlpaal conform planning verloopt is.

	Verloopt conform planning of is gereed
	Planning of doel is bijgesteld
	Doel is vervallen, doel wordt niet gerealiseerd

Omvorming sociaal domein

Doel

We willen uiterlijk in 2024 € 1,75 miljoen besparen, ten opzichte van 2019. Inhoudelijk doel is het dichtbij en het effectief organiseren van zorg en ondersteuning voor inwoners van Roerdalen. Afgestemd op de behoefte van onze inwoners en de ontwikkelingen in de dorpen. Kortom: méér passende hulp, minder verkokering, kostenbesparing en behoud van sociale samenhang.

Om dit te realiseren zijn de volgende ambities opgesteld in het projectplan Aan het Roer in het sociaal domein dat door de Raad in juli 2021 is vastgesteld:

1. Inzet GGZ-expertise in de basisondersteuning bij de huisarts. In de vorm van een praktijkondersteuner jeugd GGZ.
2. (Uitbreiding van) De individuele basisondersteuning van het Sociaal Team
3. Extra gezinsondersteuning voor complexe problematiek
4. Gerichte inzet armoede en schuldhulpverlening
5. Uitbreiden van collectieve vormen van basisondersteuning naar het voorbeeld van huiskamerplus.

Voortgang

- Het projectplan Aan het Roer in het sociaal domein is in de Raadsvergadering in juli 2021 goedgekeurd en vastgesteld.
- In het najaar is het projectplan nader uitgewerkt in een uitvoeringsplan . Dit is gedeeld met de adviesraad en op 7 december 2021 vastgesteld door het College.
- Er is begonnen met het invullen van functies die in onze ambities genoemd zijn. Via het CJG wordt er in Q1 2022 invulling gegeven aan de Praktijkondersteuner Huisartsen (POH) en de Doorbreker. Er staat een vacature extern uit voor de invulling van “Welzijn op recept”.
- De subsidietender loopt volgens planning in samenwerking met onze en externe juristen. De vooraankondiging zal plaatsvinden in Q1 2022 en de verwachting is dat de subsidieregeling in april door het college kan worden vastgesteld.
- Roerdalen heeft een inkoopstrategie opgesteld die goed aansluit op onze visie en past binnen de omvorming. Deze strategie is gepresenteerd aan regio MLO. Roerdalen is vooralsnog de enige met een beeld van de inkoopstrategie. Om die reden loopt de regionale inkoop vertraging op. Daarom verkennen we nu de mogelijkheden voor verbetering van de regionale samenwerking en de inkoop.
- Binnen het Sociaal Team Roerdalen is de laatste periode een aantal mensen om diverse redenen vertrokken. We merken dat het verloop overal toeneemt, ook bij onze externe partners is dat het geval. Er zijn vacatures uitgezet om nieuwe mensen te werven.

- Onze visie op houding en gedrag van een professional is de sleutel tot succes in de omvorming. We hebben dit opgenomen in de uitvoeringplannen. De andere MER gemeenten zijn hier ook van overtuigd. Daarom is dit onderwerp ook overgenomen door de andere MER gemeenten en opgenomen in het MER UP 2022. In Q1 zijn we samen met de andere 2 MER gemeenten gestart met een proces om deze visie in de volle breedte van de uitvoering te verankeren.
- Na de uitbreiding van de basisondersteuning verkennen we de mogelijkheden voor collectieve vormen van de basisondersteuning vanuit de dorpshuizen.

Mijlpalen

Q4 2021	• Uitvoeringsplan opgesteld en vastgesteld door College	
Q1 2022	• Vooraankondiging Subsidietender	
Q2 2022	• Vaststellen en publiceren subsidieregeling	
Q4 2021	• Succesvolle evaluatie van de gedragsdeskundigen op scholen	
Q2-Q4 2022	• Effecten van de omvorming inzichtelijk te maken met behulp van de arrangementenmonitor, beginnend met de pilots	
Q4 2021	• Er zijn 2 POH's gevonden en aangesteld. Start in Q1 2022	
Q2 2022	• Start pilot de Doorbreker en Welzijn op recept	Moeite met invullen van de vacatures
Q4 2022	• Inventarisatie uitbreiding collectieve vormen basisondersteuning.	

Rapportage in cijfers

Prognose Jaarrekening resultaat 2021

De verwachting is dat de realisatie 2021 onder begroting uitkomt. De kosten van gespecialiseerde jeugdhulp lijken vooralsnog € 253.000 onder begroting uit te komen. We schrijven dit toe aan de opbrengsten zorginnovatie. Bij de halfjaarrapportage heeft al een bijstelling plaatsgevonden van dit budget. De gespecialiseerde zorg wordt geïndiceerd door professionals die hiertoe bevoegd zijn zoals het CJG, de huisarts, medisch specialist of vanuit het gedwongen kader. We voeren contractgesprekken in de regio en gesprekken met de gemeentelijke toegang om hier meer grip op te krijgen.
De kosten van Hulp bij Huishouden eindigen vooralsnog € 175.000 boven begroting. Dit wordt binnen Wmo gecompenseerd door lagere overige Wmo uitgaven. Per saldo komt Wmo hiermee uit op begroting.

Tot eind februari kunnen zorgaanbieders nog facturen indienen over het jaar 2021. Pas daarna kan een definitief cijferbeeld Wmo en Jeugd worden gegeven.

Bij Participatie zien we een positief beeld in de uitgaven van de bijstandsuitkeringen. Dit leidt tot een positief resultaat van € 375.000.

Per saldo eindigt het sociaal domein hiermee ca € 478.000 positief.

bedragen x € 1.000

Omvorming sociaal domein	2021				
	Oorspronkelijk	Bijstellingen	Begroting	Prognose	Verschil
Te realiseren volgens programmabegroting 2021					
Lagere lasten door zorginnovatie	500	- 350	150	253	103 V
Slimmer inzetten middelen voor bibliotheekwerk	30		30	30	-
Overige realisatie binnen het project					
Lagere lasten participatie	-		-	375	375 V
	530	**- 350**	**180**	**658**	**478 V**

Meerjarige begroting

Na de Q2 voortgangsrapportage is in de begroting 2022-2025 de volgende bijstelling meerjarig doorgevoerd.

- Zorginnovatie Jeugd is getemporiseerd in de tijd.
- Besparingen op bijstandsuitkering worden eerder gerealiseerd. (2022 ipv 2024)
- Per saldo houden we in 2022 en 2023 een “buffer” over om eventuele tegenvallers op te vangen.

De besparingen passen verder nog steeds bij de voorstellen zoals vastgelegd in de programmabegroting 2022-2025. Er is op dit moment geen bijstelling nodig.

bedragen x € 1.000

Omvorming sociaal domein	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024
Te realiseren volgens programmabegroting 2021-2024	**764**	**1.064**	**1.764**
Bijstellingen			
Correctie op begroting 2021-2024; bezuiniging op mantelzorg	- 20	- 20	- 20
Bijstellen stelpost regionale zorginnovatie	- 350	- 200	
Lagere lasten participatie (reeds miv 2022 i.p.v. 2024)	200	200	
Saldo plan "Omvorming sociaal domein" versus financieel kader begroting 2021-2024 (reservering i.v.m. onvoorziene omstandigheden)	- 151	- 201	- 51
Lagere lasten participatie (soc. werkvoorziening)			50
Totaal bijstellingen	**- 321**	**- 221**	**- 21**
Bijgesteld te realiseren	**443**	**843**	**1.743**
Gerealiseerd			
Bibliotheekwerk	30	30	30
Verlaging gemeentelijke bijdrage Westrom voor participatie (begroting Westrom 2022-2025)	221	225	254
Totaal gerealiseerd	**251**	**255**	**284**
Nog te realiseren omvorming sociaal domein	**192**	**588**	**1.459**

Risico's en knelpunten onderweg

De inkoopstrategie Wmo leidt door een verschil van prioriteitstelling bij de verschillende gemeenten in MLO tot tempoverschil. Er wordt nu bekeken hoe we nu toch verder kunnen op dit gebied.

Er is een tekort aan personeel binnen de zorg en welzijn. Dit leidt ertoe dat het vinden van goed personeel een uitdaging is. Dit leidt tot vertraging in de start van de pilots De Doorbreker en Welzijn op Recept. Vooralsnog heeft dit geen effect op de ingeboekte besparingen.

Planning

2022:

- Start Pilot Praktijkondersteuner Huisarts (POH) in alle dorpen (Q1)
- Koersbepaling inkoop (Q1)
- Invullen vacature en Start Pilot Welzijn op recept in Montfort en Herkenbosch (Q2)
- Publiceren subsidietender (Q2)
- Invullen vacature en start pilot De doorbreker (Q2)

Conclusie

In juli 2021 heeft de Raad de omvormingsplannen goedgekeurd. De daaruit voortgekomen uitvoeringsplannen zijn door het College in december vastgesteld. Er is een start gemaakt het organiseren van de afspraken gemaakt in het omvormingsplan. Zoals de prognose er nu uitziet, sluit het sociaal domein 2021 financieel positief af. We liggen op koers om onze lange termijn ambities te realiseren.

Investeren in Duurzaamheid en om te Renderen

Doel

We zoeken in dit deelproject de balans tussen drie aandachtspunten:

a. het realiseren van duurzaamheidsdoelen
b. zorgen voor financieel rendement voor de gemeente.
c. zorgen voor maatschappelijk en financieel rendement voor onze inwoners.

We willen uiterlijk in 2024 een structurele opbrengst en verlaging van kosten realiseren van € 325.000,-. Het gaat om een mix van mogelijkheden om de inkomsten te vergroten of de kosten te verlagen. We doet dit grotendeels door te investeren in duurzaamheid. Om die reden is het hele duurzaamheidsprogramma ook inhoudelijk aan deze projectaanpak gekoppeld. Dat is inclusief het lokale beleid op het gebied van duurzame energie en de regionale energiestrategie (RES). En het tussentijds bereiken van concrete resultaten zoals zonnepanelen op daken en oplaadpalen.

Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden om circa € 625.000,- extra opbrengst te realiseren in de jaren na 2024. Het gaat om het onderzoeken en voorbereiden van de opwekking van windenergie in Roerdalen. We willen hierover in de projectperiode (tot 2024) definitieve besluitvorming krijgen. De eventuele bouw van de windturbines zal daarna, door de lange procedures, nog enkele jaren kosten.

Voortgang

Het programma Investeren in Duurzaamheid en om te Renderen bestond in 2021 uit een combinatie van (beleids)voorbereiding en onderzoek en uitvoering van projecten. In de Programmabegroting

2021 – 2024 spraken we de verwachting uit dat de volgende projecten/acties haalbaar zouden zijn en zouden zorgen voor rendement. Hieronder beschrijven we hoe we deze verder verkend hebben en welke inzichten dit heeft opgeleverd:

- Ruimtelijke ordening
  Er zijn veel bouwplannen begeleid en ook ter besluitvorming voorgelegd. Structurele inkomsten zullen pas gerealiseerd worden wanneer de initiatiefnemer zijn bouwwerkzaamheden heeft afgerond. Zoals in de Programmabegroting 2021 is aangegeven is het effect van uitbreiding van het aantal huishoudens op het financiële resultaat beperkt, omdat een toename van het aantal huishoudens ook leidt tot meer gebruik van sociale voorzieningen.
- Duurzaamheid
  - Deelname in zonnepark stort Montfort: Tijdens de onderzoeksfase zijn de plannen voor deelname aan een zonnepark bijgesteld. Capaciteit op het netwerk van Enexis om opgewekte elektriciteit te transporteren is schaars, maar op deze locatie is juist meer ruimte beschikbaar dan nodig voor het zonnepark op het stort in Montfort. Daarom werken we, samen met de coöperatie Duurzaam Roerdalen, aan een plan voor een zonneveld aan de Stationsweg in Montfort. Naast de stortplaats. Hiermee maken we optimaal gebruik van de beschikbare netwerkcapaciteit en leveren we een grotere bijdrage aan de doelstelling CO_2-reductie. Bovendien gaan we voor maximale participatie van inwoners.
    We gaan nog steeds uit van € 75.000 structurele nieuwe inkomsten. De realisatie is wel een jaar later dan we in 2020 hadden voorzien.
  - Eigen windmolens ontwikkelen en exploiteren: Afwijkend van het plan in de Programmabegroting 2021 – 2024 heeft de raad gevraagd naar de kansen voor een coöperatieve insteek voor de ontwikkeling van windenergie in Roerdalen. Hierdoor is het ontwikkelen van de routekaart ingewikkelder dan voorzien, en neemt deze ontwikkeling meer tijd in beslag. Inkomsten uit investeringen in windenergie waren nog niet in de begroting opgenomen. We gaan dit pas doen als de raad een besluit heeft genomen over de koers en de rol van de gemeente. De besluitvorming over de routekaart windenergie is nu gepland in juni 2022.
  - Grond en Vastgoed: Er zijn 2 besluiten genomen over zonnepanelen op ons eigen vastgoed, waaronder de gemeenteloods in Odiliënberg. Omdat er onvoldoende capaciteit is op het netwerk van Enexis zoeken we naar alternatieven om dit project te realiseren. De consequenties is dat we de verwachte inkomsten dit jaar nog niet kunnen realiseren.
    Het gemeentehuis is inmiddels volledig voorzien van ledverlichting. Hiermee besparen we jaarlijks op onze energiekosten.
- Actief Grondbeleid
  - De bouwgrondexploitatie Holsterveld is geopend en alle voorbereidende werkzaamheden zijn uitgevoerd. Nu starten de inschrijvingen voor percelen en vergunningaanvragen. OZB inkomsten zijn te verwachten vanaf 2023, nadat de kopers hun bouwwerkzaamheden hebben afgerond. Voor financiële resultaatverbetering geldt hier hetzelfde als bij Ruimtelijke Ordening, die zal beperkt zijn.
  - We zijn gestart met de voorbereiding van Wienkeskoel fase 3. De raad kan in 2022 een besluit nemen over het openen van de bouwgrondexploitatie. In de Programmabegroting 2021 is rekening gehouden met structurele inkomsten vanaf 2023. Dit is te optimistisch. Er is namelijk eerst besluitvorming nodig, vervolgens wordt de grond verkocht en vindt de woningbouw plaats. Pas nadat een woning gereed is, volgen er inkomsten voor de gemeente. Voor financiële resultaatverbetering geldt hier hetzelfde als bij Ruimtelijke Ordening.

- De grondverwerving voor een Reclamemast is in gang gezet en afstemming met Rijkswaterstaat vindt plaats. Er is een potentiële locatie in beeld.
- Pachtopbrengst strategische aankopen: er is een perceel beoogd voor reclamemast/zonneweide in aankoop.

- Reclame-inkomsten
  Het ontwikkelen van reclamepakketten heeft vertraging opgelopen, doordat ambtelijke capaciteit voor andere prioriteiten werd ingezet. We verwachten eerste de inkomsten pas na 2022 te realiseren.

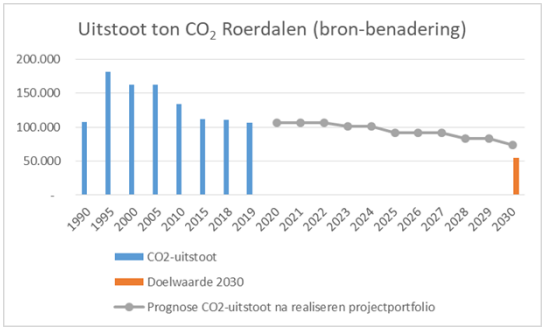
Planning in mijlpalen

In het Plan van Aanpak Investeren om te Renderen is een planning in mijlpalen gemaakt. De realisatie hiervan is weergegeven volgens de volgende indeling:

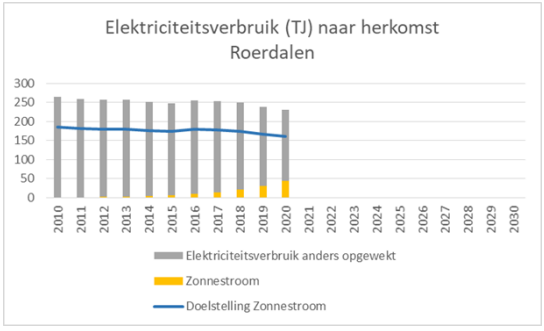
Q1 2021	- Overzicht van alle lopende acties actieplan Duurzame Energie + benodigde inzet	
	- Uitwerken capaciteitsvraag (mn traject wind en business control, maar ook juridisch, en financiën en communicatie)	
	- Overzicht overige aandachtsgebieden (RES, grondposities, economische ontwikkelingen)	
	- We voeren de acties uit het actieplan Duurzame Energie uit (doorlopend heel 2021)	Door capaciteitsgebrek werd het actieplan minder snel uitgevoerd dan gepland. Met de komst van nieuw personeel willen we achterstand zoveel mogelijk wegwerken
	- Start monitoring/dashboard business control	Met enige vertraging is de monitoring gestart. Knelpunt is de beschikbaarheid van de juiste gegevens, zowel buiten als binnen onze organisatie.
	- Rollen stakeholders, zoals coöperatie Duurzaam Roerdalen, uitwerken	
	- Start routekaart windenergie	
	- Vaststellen KPI's per onderdeel	Veel KPI's hebben we vastgesteld. Door ontbrekende gegevens zijn nog niet alle KPI's vastgesteld. Hiervoor worden nu eerst de administraties ingericht.
Q2 2021	- We gaan actief op zoek naar manieren om rendement te realiseren via reclamepakketten, zendmasten en een reclamemast;	Actief zoeken: afgerond.
	- Besluitvorming in de gemeenteraad over RES 1.0	
Q3 2021	- Besluitvorming in de gemeenteraad over grootschalige opwekking zonne-energie	
Q4 2021	- Besluitvorming in de gemeenteraad over routekaart windenergie	Het proces is een half jaar vertraagd. De raad heeft nieuwe uitgangspunten meegegeven.

2022	- Uitvoering Actieplan Duurzame Energie	Niet alle acties uit het Actieplan Duurzame Energie zullen eind 2022 afgerond zijn. Bij het opstellen van het nieuwe Actieplan zullen de ervaringen uit het huidige plan worden verwerkt.
	- Realisatie zonnepark Stort Montfort	Door wijziging in enkele uitgangspunten en locatie een jaar vertraagd.
	- Realisatie reclamepakketten	Half jaar vertraagd vanwege andere projecten.

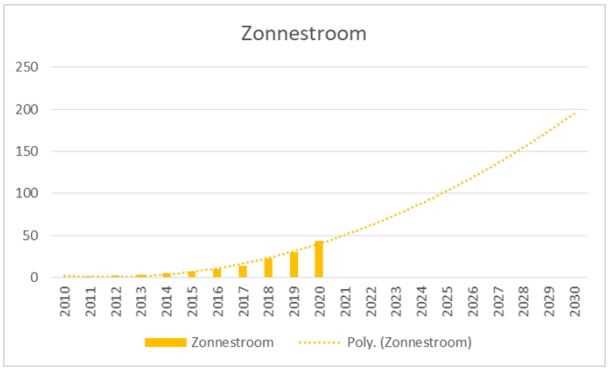
Rapportage in cijfers

Figuur 1 Opgave CO_2 uitstoot (Bron: Emissieregistratie.nl)

Figuur 2 Ontwikkeling Elektriciteitsverbruik gemeente Roerdalen (Bron: Klimaatmonitor)

Figuur 3 Ontwikkeling zonnestroom gemeente Roerdalen (Bron: Klimaatmonitor)

Met de nu bekende projecten brengen we de uitstoot in 2030 terug tot 73.700 ton CO_2. We komen dus nog bijna 20.000 ton tekort (zie figuur 1).

Kortgeleden zijn cijfers over het elektriciteitsverbruik in 2020 bekend geworden. Hieruit blijkt dat er in onze gemeente in 2020 minder elektriciteit verbruikt is dan in 2019: -3%. Ook is er in 2020 weer meer zonne-energie opgewekt dan in het voorgaande jaar: ruim 30% meer. Wanneer er minder elektriciteit verbruikt wordt, hoeft er ook minder elektriciteit (zowel 'grijze' als 'groene' stroom) geleverd te worden. Sinds 2016 laat het elektriciteitsverbruik een dalende trend zien, terwijl het aantal via zonne-energie opgewekte TeraJoules een stijgende trend laat zien. Wanneer deze trends zich in de toekomst op dezelfde manier blijven ontwikkelen dan komt de doelstelling uit het Zon- en Windbeleid om in 2030 70% van het elektriciteitsverbruik via zonne-energie op te wekken binnen handbereik (zie figuur 2 en 3).

Prognose Jaarrekening resultaat 2021

Bij het vaststellen van de lening aan Enexis is het definitieve rentepercentage geen 2% geworden maar 1,4% geworden. De jaarlijkse opbrengst is hiermee € 13.000 lager. Enexis heeft het recht om de rentebetalingen uit te stellen. Hiervan is in 2021 geen gebruik gemaakt.

bedragen x € 1.000

Investeren in duurzaamheid en om te renderen	2021				
	Oorspronkelijk	Bijstellingen	Begroting	Prognose	Verschil
Te realiseren volgens programmabegroting 2021					
Opbrengst rente lening Enexis	40	- 13	27	27	-
Overige realisatie binnen het project					
					-
	40	**- 13**	**27**	**27**	**-**

Meerjarige begroting

Zoals hierboven al aangegeven is de jaarlijkse opbrengst van de lening aan Enexis lager en is hiermee het te realiseren bedrag bijgesteld.

De besparingen passen verder nog steeds bij de voorstellen zoals vastgelegd in de programmabegroting 2022-2025. Wel is er een temporisering in tijd, zowel bij het zonnepark Montfort als bij de inkomsten uit reclameprojecten.

bedragen x € 1.000

Investeren in duurzaamheid en om te renderen	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024
Te realiseren volgens programmabegroting 2021-2024	**123**	**225**	**325**
Bijstellingen (verwerkt in begroting 2021 en 2022)			
Lager rendement lening Enexis	- 13	- 13	- 13
Bijstellingen (nog niet verwerkt in begroting 2022)			
Vertraging deelname zonnepark Montfort	- 38	- 37	
Gereguleerde reclamepakketten vertraagd	- 10		
Totaal bijstellingen	**- 61**	**- 50**	**- 13**
Bij gesteld te realiseren	**62**	**175**	**312**
Gerealiseerd			
Rendement lening Enexis	27	27	27
Lagere energiekosten door zonnedak loods St. Odiliënberg	5	5	5
Pachtopbrengst door plaatsing twee zendmasten	10	10	10
Totaal gerealiseerd	**42**	**42**	**42**
Nog te realiseren investeren in duurzaamheid en om te renderen	**20**	**133**	**270**

Risico's en knelpunten onderweg

Meerdere doelen en belangen
In 2020 brachten we in beeld welke nieuwe inkomsten mogelijk zijn door te investeren in duurzaamheid. De opdracht was destijds om realistische aannames te doen, maar wel gericht op maximaal rendement.
De realiteit van vandaag is dat naast financieel rendement ook andere factoren meewegen. Het gaat om zowel maatschappelijk rendement als de bijdrage aan onze duurzaamheidsopgave. Dat past bij onze werkwijze om samen met inwoners of bijvoorbeeld de coöperatie Duurzaam Roerdalen doelen te realiseren. De consequentie is dat we daardoor niet altijd het maximale financiële rendement halen. Daarmee kan de realisatie van onze financiële opgave onder druk komen. We werken aan een goed toetsingskader ter ondersteuning van de prioritering van projecten en de bestuurlijke besluitvorming. Hierin brengen we het rendement van projecten in beeld, zowel financieel als qua CO_2reductie.

Aangepaste plannen Zonnepark Montfort
Door bijstelling van de uitgangspunten voor het plan zonnepark op de stort Montfort, start de bouw van het zonneveld later dan we begin 2021 dachten. Daarmee verschuift ook het moment dat we hier als gemeente inkomsten uit halen.

Zeer beperkt ruimte op het elektriciteitsnet voor nieuwe zonneprojecten
Door de snelle groei van het aantal duurzame energieprojecten is er steeds minder ruimte op de kabel om deze duurzame energie aan het elektriciteitsnet te leveren. Dit heeft nu al gevolgen voor initiatieven in Roerdalen. Zo kunnen we bv zelf het zonnedak op de loods in Odiliënberg niet realiseren.
In het voorstel over de beoordelingsmatrix voor zonnevelden blijft het uitgangspunt dat we kiezen voor kwaliteit. Dit betekent dat alleen de best scorende initiatieven hun project mogen uitwerken. Ongeacht of ze een kabelcapaciteit hebben gereserveerd of niet.

Stijgende energieprijzen
De energietarieven zijn de afgelopen periode enorm gestegen. De besparingen en eigen opwek die we realiseren worden teniet gedaan door hogere stroomkosten. We werken aan een totaalbeeld van ons stroomgebruik, de besparingen, opwekking van duurzame energie voor eigen gebruik en het kostenverloop in de afgelopen jaren. Hierover rapporteren we in een volgende voortgangsrapportage.

Aangepaste plannen routekaart en weloverwogen besluit over windenergie in Roerdalen
De routekaart windenergie is in ontwikkeling. We onderzoeken kansen en knelpunten van locaties en mogelijke rollen en vormen van samenwerking. We kijken specifiek naar de kansen voor een coöperatieve insteek, zoals door de raad is gevraagd. Een coöperatieve ontwikkeling heeft direct invloed op het financieel rendement voor de gemeente. Tot nu toe gingen we uit van zelfstandige ontwikkeling van het windproject, waarbij de rendementen volledig ten gunste van de gemeente komen. We hebben dit ingeschat op € 625.000. Een coöperatieve ontwikkeling zal een aanzienlijk lager rendement opleveren. De (financiële) effecten van coöperatieve ontwikkeling nemen we mee in de routekaart. We willen de routekaart in de raad van juni 2022 behandelen.

Duurzaamheidsambities en ambtelijke inzet
Terwijl we werken aan nieuwe beleidsstukken (zoals RES 2.0, routekaart windenergie) komen ook steeds meer projecten in uitvoering (zonnevelden, zon op dak, transitie warmte). Het gaat zowel om de uitvoering van beleid als om projecten die we uitvoeren om ons energieverbruik te verminderen

en te verduurzamen. Dit heeft gevolgen voor de inzet van de ambtelijke organisatie. Naast specialistische kennis is steeds meer ambtelijke capaciteit nodig. We brengen dit in beeld en zorgen ervoor dat, waar nodig, keuzes worden gemaakt in de prioritering.

Planning

2022:
- Uitvoering actieplan Duurzame Energie
- Opstellen nieuw actieplan Duurzaamheid
- Behandeling routekaart Windenergie door Raad
- Voorbereidingen zonnepark bij stort Montfort
- Uitvoering zon op veld (beoordelingsmatrix)
- Uitvoering transitievisie Warmte
- Grond verwerven
- Grond verpachten
- Ontwikkelen reclamepakketten
- Verbeteren processen en monitoring

2023:
- Uitvoering acties uit actieplan Duurzaamheid
- Realisatie reclamemast
- Verkoop reclamepakketten

2024:
- Definitieve besluitvorming in de gemeenteraad over de bouw van windmolens

Conclusie

Het deelproject komt op stoom. De eerste (financiële) resultaten worden zichtbaar. Vanaf 2022 zal ook de bijdrage aan de duurzaamheidsopgave steeds groter worden met de aanleg van grootschalige zonnevelden. De financiële resultaten blijven, door verschillende oorzaken, achter bij de planning. Het gaat vooral om vertraagde realisatie. Waarschijnlijk is het nodig in 2022 keuzes te maken in de veelheid aan projecten, omdat te weinig capaciteit beschikbaar is om alles tegelijk te doen.

Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden om circa € 625.000,- extra opbrengst te realiseren in de jaren na 2024. Het gaat om het onderzoeken en voorbereiden van de opwekking van collectieve windenergie in Roerdalen. We willen hierover in de projectperiode (tot 2024) definitieve besluitvorming krijgen. De eventuele bouw van de windturbines is dan na 2024 aan de orde.

In control

Doel

Uit het projectplan:
De projectorganisatie richt zich op **het voorbereiden en realiseren van voorgenomen besparingen en het voorbereiden en genereren van de voorgenomen opbrengsten**. Waar in de begroting financiële doelstellingen centraal staan, gaat het in dit projectplan om de aansturing en verantwoording van de in de begroting benoemde opgaven. Bij deze realisatie gaat om de samenhang tussen de financiële doelen en de inhoudelijke doelen: beiden zijn daarmee doel van de projectorganisatie. De financiële taakstelling en inhoudelijke opgaven op de onderdelen **omvorming sociaal domein, duurzaamheid, control en organisatieontwikkeling** kunnen ook alleen in samenhang gerealiseerd worden.

Het deelplan In Control:
Onderstaand hebben we de verschillende doelen gerangschikt. Vanuit deze rangschikking werken we de komende jaren met gerichte, diverse acties, afspraken en middelen aan de resultaten die we gaan opleveren.

- **Grip** op alle mogelijke structurele inkomsten en uitgaven; daartoe onderzoeken we alle mogelijkheden die hier invloed op hebben, op basis van het onderzoek dat Cebeon hiertoe in 2020 uitvoerde zoomen we in eerste instantie in op de kostensoorten die uit dit onderzoek naar voren kwamen. Daarnaast versterken we de **budgethouders** door kennis te ontwikkelen en het verbeteren van beschikbaarheid en inzicht in data en **informatie**. Bijvoorbeeld door een financieel dashboard.
- Versterking van het **risicomanagement**; we hebben de opzet van de risicoparagraaf verbeterd. Dit is onderdeel van de aanpak op het gehele risicomanagement. Daaronder vallen ook het vergroten van het risicobewustzijn, het eerder en grondiger identificeren of onderzoeken van mogelijke risico's en daar dan bewustere keuzes in maken. Dit alles ondersteunen we door toepassing van professioneel 'gereedschap'.
- We willen de **bedrijfsvoering** versterken. Dat houdt in dat we een optimale balans zoeken tussen kwaliteit en efficiency. Hiervoor maken we gebruik van de werkmethodes van de **lean**-systematiek. Verder gaan we de manier van planmatig sturen en verantwoording afleggen verder stroomlijnen. Dat betekent dat we de rol van de business controller meer gaan inzetten zoals die oorspronkelijk bedoeld was. Deze 'partner in business' zorgt voor een verdere ontwikkeling van goed inzicht in **processen**, **data** en **informatie**. Bovendien willen we dat de ondersteuning van de bedrijfsvoering door de MER beter gaat werken. Een bijdrage aan dit doel wordt ook bereikt doordat we het zaakgericht werken verbeteren in samenwerking met de **MER**.
- We willen dat de **verbonden partijen** ook bijdragen aan de gewenste efficiency. Voor dit doel is dit uitgezonderd het Servicecentrum MER, omdat deze partij al bij een eerder genoemd doel is betrokken. En verder is Westrom uitgezonderd binnen dit project, omdat die partij al is betrokken bij het project omvorming Sociaal Domein.
- We willen een eerlijkere balans bereiken de tussen de gemeentelijke taken en de door het **rijk** daarvoor beschikbaar gestelde middelen. In dit project monitoren we de afspraken, acties en resultaten die hier bij horen.
- Monitoring en rapportage mogelijk maken om in control te zijn op het totale plan van aanpak
- **Kwaliteit van rapportages** verbeteren

Voortgang

We zijn het jaar 2021 gestart met de eerste inzichten op de vier project onderdelen. Deze eerste inzichten zijn opgenomen in de Programmabegroting 2021.

Onderstaand geven we aan waar we staan:

<u>1a. Bedrijfsvoering: organisatie bedrijfsvoering Roerdalen</u>
We zien kansen de overhead te verlagen. Dit doen we enerzijds door verantwoordelijkheden lager te beleggen, met de daar bij horende bevoegdheden en anderzijds door zoveel mogelijk gebruik te maken van natuurlijk verloop. We zijn nog steeds op koers en gaan er van uit dat we uiterlijk in 2024 € 150.000 structureel kunnen besparen op de totale kosten van organisatie en bedrijfsvoering van de lokale organisatie van Roerdalen. De eerste besparing van € 50.000 is in de vorige rapportage gemeld. In 2021 is de managementlaag (teamleiders) binnen de gemeente verkleint en zijn de verantwoordelijkheden van deze teamleiders verdeeld over de overige teamleiders. Daarnaast is

eind 2021 het formatieplan geactualiseerd. In de eerste helft van 2022 is het de bedoeling om de verdere organisatieontwikkeling vorm te geven en te kijken welke effecten dit heeft op de totale formatie voor nu en naar de toekomst.

We hebben verder gewerkt met behulp van de lean-methodiek. We hebben de processen van het meldpunt (Fixi), dienstverleningsprocessen, facilitaire zaken en de planmonitor behandeld. De eerste twee leidden tot verbetering van de dienstverlening, zowel fysiek als digitaal. De overige twee processen hebben als resultaat dat intern efficiënter kan worden gewerkt waardoor de toegenomen taken toch kunnen worden uitgevoerd tegen de gewenste kwaliteit. Tot slot werkten we in 2021 aan het proces 'bestuurlijke besluitvorming' (dit is de totstandkoming van een collegevoorstel).
De ervaringen zijn over het algemeen zeer positief. De werkwijze spreekt aan, maakt processen inzichtelijk, maakt verantwoordelijkheden helder, toont aan waar efficiency-verbetering mogelijk is of knelpunten kunnen worden opgelost en met dat alles de kwaliteit van ons werk toeneemt. De mogelijkheden om de efficiencywinst te vertalen in vrijkomende ruimte (capaciteit) of daadwerkelijk minder uitgaven zijn afhankelijk van welk proces onder de loep genomen wordt. Hier zijn routinematige, uitvoerende processen het meest rendabel. We voeren de voorgestelde 'lean' verbeteringen door. Voor mogelijke resultaten voor het bestuurlijk besluitvormingsproces is het nog te vroeg. Aanpak van dit proces is pas in januari 2022 afgerond.

Binnen de organisatie zijn vier medewerkers opgeleid in de zelfstandige begeleiding van verandertrajecten met de lean-methodiek, zij hebben de green belt. En er is een medewerker aangenomen die de vervolgopleiding in het lean programma heeft afgerond.

Door het inzetten op bovenstaande ontwikkelingen willen we de capaciteit aan overhead verminderen. Op basis van nieuwe werkzaamheden en bestuurlijke keuzes kan de uitvoeringscapaciteit wel toenemen. Daarnaast verwachten we door de inzet van lean en opgave gericht werken dat er een kwaliteitsverbetering ontstaat waardoor de uitvoering efficiënter wordt en achteraf minder correcties nodig zijn. Ook de samenwerking tussen de teams wordt hiermee bevorderd.

<u>1b. Bedrijfsvoering: aan SC MER uitbestede taken op het gebied van bedrijfsvoering</u>
Het SC MER heeft in 2021 in haar begroting opgenomen 1% op de kosten voor bedrijfsvoering te besparen. In 2022 is 2% bezuiniging opgenomen. Dit is dan een bezuiniging ten opzichte van het de begroting 2021, inclusief begrotingswijziging 2021-1 van het SC MER. Zoals wij in onze begroting hebben opgenomen denken we dat een grotere bezuiniging mogelijk is en houden we er voor 2024 rekening mee dat er structureel een bezuiniging van € 540.000 mogelijk zou kunnen zijn. (Dit is ten opzichte van onze begroting van 2020).

Zoals we in de vorige rapportage al aangaven speelt de wisselwerking tussen het SC MER en de gemeente Roerdalen een essentiële rol. De sturing op deze bezuinigingsopgave gaat indirect. We hebben in 2021 ingezet op het 'draaien aan de knoppen' waar we aan kunnen draaien. Dit zijn de kostenverdeelsystematiek*, de ontwikkeling van een Uitvoeringsprogramma Bedrijfsvoering, het vervolgonderzoek dat BMC uitvoerde op mogelijk efficiency in de MER samenwerking is vertaald naar 21 opgaven die worden gemonitord en aangestuurd door de vier directeuren van de MER-organisaties. We blijven inzetten op het gebruik van vensters voor bedrijfsvoering voor de monitoring van de totale kosten van bedrijfsvoering inclusief het SC MER.
*) We hebben met de drie gemeenten een verdeelsleutel afgesproken, waar ook Roerdalen mee heeft ingestemd. Deze is toegepast in 2021. Bij de evaluatie van de kostenverdeelsleutel in 2022 zullen we in ieder geval inbrengen de nadelige effecten die het heeft op Roerdalen, gezien het relatief grote aantal parttimers en inhuur in onze organisatie.

De bijdrage aan het SC MER voor uitvoering van werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering wordt grotendeels aangewend voor bekostiging van capaciteit oftewel fte's. De inzet van medewerkers bedrijfsvoering is gericht op uitvoering van allerlei taken. Er wordt niet op elke taak of onderdeel specifiek geregistreerd wat de effecten zijn van bijvoorbeeld een efficiëntere werkwijze of wat exact de financiële gevolgen zijn voor het uitvoeren van extra taken of verzwaarde taken. Al met al kunnen we niet inzichtelijk maken wat de gerealiseerde bezuinigingen zijn. Zo lang dit niet geregistreerd wordt, is het zichtbaar maken van de beoogde bezuiniging niet mogelijk.

2 Verbonden partijen

In de begroting van 2021 zijn we er van uitgegaan dat op de bijdragen aan de verbonden partijen (uitgezonderd SC MER en Westrom) een bezuiniging van 2% haalbaar is. Via de vorige rapportage is een bijsturing op de inzet op dit onderdeel gedaan.
De conclusies luidden toen:

a. Beoogde bezuiniging vol zien te houden en te monitoren loont niet de moeite. Bestuurlijke coalities vormen om dan samen op bezuiniging aan te sturen is nog niet gelukt. Afgezien van de enorme rekenkundige toestanden (terugrekenen prijspeil 2020, uitzuiveren mogelijk nieuwe taken of andere ontwikkelingen), gaan we wel acties uitzetten die zijn gericht op efficiency bij de verbonden partijen, maar beperken we ons verder tot het rapporteren over de financiële ontwikkelingen.
b. Afspraken maken met een stevige adviesrol aan de voorkant (dus voordat bestuurlijke besluiten worden genomen), afspraken maken met opdrachtgevers over inzet en mogelijke resultaatafspraken
c. De nota governance uit 2015 actualiseren.

In de jaarrekening van 2021 rapporteren wij over de financiële ontwikkeling in 2021. Aan de overige punten wordt in 2022 verder gevolg gegeven.

3 Onderzoek begrotingsuitgaven en –inkomsten (monitoren)

In de Programmabegroting 2021 zijn we uitgegaan van zes zoekrichtingen:

Daling lasten	
Afstoten buitenbaden en molens	Zwembaden: door een nieuw raadsbesluit (29-9-21) wordt € 54.000 per jaar beschikbaar gesteld. In het projectplan was juist rekening gehouden met een jaarlijkse besparing van € 35.000 Molens: hiervoor zijn lagere kosten ingeboekt van € 42.200 naar € 14.700.
Besparingen in openbare ruimte	Is verwerkt en daarmee gerealiseerd
Verdere deregulering welstand	De verlaging van welstand maakt onderdeel uit van de bijdrage aan de MER OD. Of deze nu daadwerkelijk heeft plaatsgevonden wordt nog onderzocht.
Stijging baten	
Extra stijging ozb niet-woningen en ozb-woningen	Is gerealiseerd tot en met 2022. In de begroting is de voorgestelde verhoging verwerkt en deze wordt meegenomen bij de bepaling van de tarieven.

Meer kostendekkendheid leges	Na de voorgestelde tariefsverhogingen voor 2021 is de kostendekkendheid van de legestarieven gemiddeld 62,51% en voor begraafrechten 18,44%. De kostendekkendheid is bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2022 niet gestegen.
Hogere toeristenbelasting door toename areaal	De realisatie kan pas worden beoordeeld bij de realisatie in 2022, aangezien het hier niet gaat over een tariefstijging, maar een verwachte toename van het aantal overnachtingen.

4 Verbetering rapportages

Ten opzichte van de vorige rapportage zijn er beperkt wijzigingen doorgevoerd. In 2021 hebben we gewerkt aan voorbereidingen voor het verbeteren van rapportages, zo is de nieuwe business controller bedrijfsvoering aangetrokken, hebben we stappen gezet in de ontwikkeling van het financieel dashboard. Daarnaast hebben actuele ontwikkelingen zoals een piek in overige werkzaamheden en ziekteverzuim de afgelopen periode voor enige vertraging gezorgd.
Een groot deel van de uitvoerende processen voor het vastleggen van data gebeurt zowel door de gemeente als door het SC MER. In 2022 zullen we meer aandacht aan de registratie van data gaan geven om er voor te zorgen dat de kwaliteit van rapportages verbetert. Hiervoor passen we de lean methodiek toe, maar het kan ook betekenen dat we de ondersteunende applicaties anders inrichten.

Mijlpalen

	Plan	Status
2021		
Q1-1	Invullen van de vacatures concern control (bedrijfsvoering)	
2022		
Q2	Verfijnen projectopdrachten	Vertraagd, doordat we vooral bezig zijn geweest met de going concern werkzaamheden
Q2	Vaststellen KPI's per onderdeel (was Q3, maar hangt samen met verfijnde projectopdrachten)	Vertraagd, doordat we vooral bezig zijn geweest met de going concern werkzaamheden
Q2	Start monitoring/dashboard business control	
Q2	Capaciteitsberekening heroverwegen na eerste inzichten op het gebied van belastingen Idem op het gebied van informatiebeveiliging en privacy omdat dit een essentiële bijdrage levert aan kwaliteitsbewaking van data in basisregistraties	
Q2	Aanscherpen projectopdracht Grip op financiën en Verbetering inzichten in processen, data en informatie	

Rapportage in cijfers

Prognose Jaarrekening resultaat 2021

In de raadsvergadering van 29 september 2021 besloten om het burgerinitiatief voor het openhouden van de buitenbaden financieel te ondersteunen. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen € 54.000. Hoewel sprake is van een pilot van één jaar hebben we in de begroting wel rekening gehouden met de structurele kosten. De verwachte besparing is hiermee komen te vervallen.

De OZB opbrengsten voor woning zijn hoger dan begroot. Daar tegenover staat een lagere opbrengst bij niet-woningen. Per saldo heeft dit in 2021 geresulteerd in een voordeel van € 5.000.

Ondanks dat in december 2020 de tarieven van de leges naar boven zijn bijgesteld is de verwachte stijging van € 150.000 niet volledig gerealiseerd. De opbrengsten zijn in totaal € 96.000 lager dan begroot. Een verdere analyse hiervan moet nog plaatsvinden.

Op basis van de begroting en de begrotingswijzigingen van het servicecentrum MER is aangegeven dat voor 2021 een efficiency is gerealiseerd van € 20.000 (begroot € 31.000). Na afloop van het jaar vindt er een afrekening plaats op basis van de werkelijke kosten. Op basis van de eerste prognose van deze afrekening houden we rekening met een teruggave van € 50.000. In hoeverre dit een structureel effect heeft of alleen het gevolg is van incidentele meevallers is op dit moment nog niet duidelijk.

bedragen x € 1.000

In control	2021				
	Oorspronkelijk	Bijstellingen	Begroting	Prognose	Verschil
Te realiseren volgens programmabegroting 2021					
Afstoten buitenbade en molens	18	- 18	-		-
Besparingen in openbare ruimte	50		50	50	-
Extra stijging OZB woningen	28		28	50	22 V
Meer kostendekkendheid leges	150		150	54	- 96 N
Lagere kosten SC MER - organisatie en bedrijfsvoering	31		31	20	- 11 N
Overige realisatie binnen het project					
Verwachte terug te ontvangen bijdrage 2021 SC MER	-		-	50	50 V
Lagere OZB opbrengst niet-woningen				- 17	- 17 N
	277	**- 18**	**259**	**207**	**- 52 N**

Meerjarige begroting

Zoals hierboven al aangegeven is in de raad van 29 september 2021 besloten om de buitenbaden op te houden. Het hiermee te realiseren bedrag is meerjarig bijgesteld.

De conclusie die bij voortgang is weergeven voor het project onderdeel verbonden partijen heeft geleid tot een aanpassing van de te realiseren besparing. Wel blijven we ook naar de toekomst inzetten op acties die zijn gericht op efficiency bij de verbonden partijen.

Voor als nog stellen we geen aanpassing voor op hetgeen is vastgelegd in de programmabegroting 2022-2025. Wel zien we risico's voor bij de realisatie van de efficiency doelstelling SC MER.
Voor het onderdeel kostendekkendheid leges moet er waarschijnlijk een bijstelling plaatsvinden voor 2022. Op beide onderdelen komen we bij de halfjaarrapportage 2022 en de begroting 2023 terug.

bedragen x € 1.000

In control	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024
Te realiseren volgens programmabegroting 2021-2024	**598**	**1.101**	**1.541**
Bijstellingen			
Andere werkwijze grip op verbonden partijen		- 52	- 52
Besluit buitenbaden waardoor taakstelling niet wordt bereikt	- 35	- 35	- 35
Totaal bijstellingen	**- 35**	**- 87**	**- 87**
Bij gesteld te realiseren	**563**	**1.014**	**1.454**
Gerealiseerd			
Aanpassingen in management gemeente Roerdalen	50	50	50
Efficiency bedrijfsvoering SC MER	20	20	20
Besparingen in de openbare ruimte	50	50	50
Extra stijging OZB zowel woningen als niet-woningen	198	198	198
Totaal gerealiseerd	**318**	**318**	**318**
Nog te realsieren In Control	**245**	**696**	**1.136**

Risico's en knelpunten onderweg

De bezuiniging op het SC MER (€ 31.000) is voor 2021 gerealiseerd, deels door een structurele besparing en deels teruggave van de bijdrage op basis van het rekeningresultaat 2021 van het SC MER. Structureel blijft de bezuiniging achter bij de bezuiniging waar in onze begroting rekening is gehouden. Het risico voor de realisatie van het totale bedrag is gelet op de afhankelijkheid van de andere partners is groot

De invoering van de omgevingswet is een risico in het kader van de legesopbrengsten. Er moet nog besluitvorming plaatsvinden over welke vergunningen we in de toekomst leges willen gaan heffen en hoe hoog deze worden. Vooral dit laatste heeft ook een effect op de totale kostendekkendheid. De legesverordening 2022 is voor dit onderdeel dan nu ook niet verder aangepast. Uitgaande van de invoering van de wet in de tweede helft van 2022, wordt in de eerste helft van 2022 een aangepaste legesverordening en tarieventabel voorgelegd aan de gemeenteraad.

Planning

2022:

- Invullen vacature business controller ruimtelijk domein
- Visie op risicomanagement en bestuurlijke verkenning op aanvaardbaar risico
- Uitwerken opdracht "P&C renovatie via lean systematiek" (hieronder valt ook de professionalisering van budgetbeheerders)
- Introductie werken met financieel dashboard op alle domeinen (nadat gestart is in 2021 met sociaal domein) en dit dashboard gebruiken bij het opstellen van de jaarrekening.
- Actualiseren nota governance verbonden partijen

Conclusie

Vanaf de start van dit project zijn veel van de acties die hier bij horen via het reguliere werk opgepakt. Daardoor is de afsplitsing om specifieke projectdoelen lastig te vervatten in deze specifieke projectrapportage. Vanaf 2022 zullen we er naar streven via de planning & control en dus de reguliere cyclus de projectresultaten te monitoren.

Efficiency resultaten die binnen het SC MER worden bereikt, worden niet als zodanig geregistreerd. Gevolg is dat de beoogde bezuiniging voor de gemeente Roerdalen niet kan worden gerealiseerd, want binnen het SC MER zijn mogelijke efficiency resultaten vermengd met mogelijke meerkosten vanwege toename en verzwaring van taken. Naar verwachting is hier dus een bijstelling in de halfjaarrapportage 2022 en programmabegroting 2023 nodig.

Financieel overzicht

Exploitatie

Onderstaand overzicht is een samenvatting van de financiële staatjes zoals opgenomen bij de verschillende projecten. De afwijkingen zijn bij de verschillende projecten verder toegelicht.

Prognose Jaarrekening resultaat 2021

bedragen x € 1.000

Project Roerdalen in Balans	2021				
	Oorspronkelijk	Bijstellingen	Begroting	Prognose	Verschil
Te realiseren volgens programmabegroting 2021					
Omvorming sociaal domein	530	- 350	180	283	103 V
Investeren in duurzaamheid en om te renderen	40	- 13	27	27	-
In control	277	- 18	259	174	- 85 N
Overige realisatie binnen het project					
Omvorming sociaal domein	-		-	375	375 V
In control	-		-	33	33 V
	847	**- 381**	**466**	**892**	**426 V**

Meerjarige begroting

bedragen x € 1.000

	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024
Te realiseren volgens programmabegroting 2021-2024	**1.485**	**2.390**	**3.630**
Bijstellingen			
Omvorming sociaal domein	- 321	- 221	- 21
Investeren in duurzaamheid en om te renderen	- 61	- 50	- 13
In control	- 35	- 87	- 87
Totaal bijstellingen	**- 417**	**- 358**	**- 121**
Bij gesteld te realiseren	**1.068**	**2.032**	**3.509**
Gerealiseerd			
Omvorming sociaal domein	251	255	284
Investeren in duurzaamheid en om te renderen	42	42	42
In control	318	318	318
Totaal gerealiseerd	**611**	**615**	**644**
Nog te realsieren	**457**	**1.417**	**2.865**

Zoals in de inleiding al aangegeven zijn er afgelopen jaar verschillende ontwikkelingen geweest die zowel een positief als een negatief effect hadden op de financiële positie van onze gemeente. Het totale effect van deze ontwikkelingen is positief. Als we de nog te realiseren bedragen zoals deze hierboven zijn aangegeven echter niet realiseren hebben we structureel nog steeds een niet sluitende bedrag. Het is dus wel van belang dat de effecten die op basis van Roerdalen in balans worden verwacht ook daadwerkelijk worden gerealiseerd. Als er bijstellingen zijn die een structurele doorwerking hebben en niet het gevolg zijn van temporisering dan moeten bij het vaststellen van de begroting 2023 – 2026 mogelijk nieuwe besluiten genomen worden om tot een structureel sluitende begroting te komen.

(bedragen * €1.000)

	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Verwacht rekeningsaldo zonder onttrekking reserve "Afdekking tekorten"	185	261	1.565	1.461
Nog te realiseren bezuinigingen Project "Roerdalen in Balans"				
omvorming sociaal domein	192	588	1.459	1.459
investeren in duurzaamheid en om te renderen	20	133	270	270
in control	245	696	1.136	1.136
Nog te realiseren bezuinigingen Project "Roerdalen in Balans"	457	1.417	2.865	2.865
Begrotingstekort zonder verdere uitvoering Project "Roerdalen in Balans"	**-272**	**-1.156**	**-1.300**	**-1.404**

Reserve en krediet

Voor de realisatie van het project zijn bij de vaststelling van de begroting 2021 de volgende bedragen beschikbaar gesteld:

1. Reserve “Uitvoeringskosten Begroting in Balans” € 1.000.000
2. Reserve “Afdekking te korten” € 4.350.000
3. Krediet “Strategische grondaankopen” € 1.000.000

Reserve “Uitvoeringskosten Begroting in Balans”

bedragen x € 1.000

Verloop reserve "Uitvoeringskosten begroting in balans"	2021	'2022	2023	2024
Stand per 1-1	1.000	930	563	375
Onttrekkingen				
Omvorming sociaal domein	-	170	140	115
Investeren in duurzaamheid en om te renderen	18	62	-	-
In control	52	135	48	3
Totaal onttrekkingen	**70**	**367**	**188**	**118**
Stand per 31-12	**930**	**563**	**375**	**257**

Reserve “Afdekking te korten”

bedragen x € 1.000

Verloop reserve "Afdekken te korten"	2021	'2022	2023	2024
Stand per 1-1	4.350	2.534	2.534	2.534
Onttrekkingen				
onttrekking tekorten bij begroting 2021	1.816	1.585	948	
lagere onttrekking door lagere tekorten bij begroting 2022		- 704	- 397	
lagere onttrekking agv septembercirculaire		- 881	- 551	
Totaal onttrekkingen	**1.816**	-	-	-
Stand per 31-12	**2.534**	**2.534**	**2.534**	**2.534**

De verwachting op basis van de decembercirculaire is dat het jaarrekeningsaldo zonder de begrote onttrekking negatief uitkomt op € 719.000 ipv € 1.816.000 zoals verwacht bij het opstellen van de begroting. Dit betekent dat ook in 2021 niet de volledige begrote onttrekking noodzakelijk is. Over de definitieve onttrekking in 2021 informeren we u bij de jaarrekening 2021.

Krediet “Strategische grondaankopen”

In 2021 zijn nog geen aankopen geweest ten laste van dit krediet.